AJOKOKEEN SÄÄNNÖT JA OHJEET

(AJOK ja BEAJ)

Sääntö hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 28.5.2023

Ohje hyväksytty Kennelliitossa 18.4.2023

Voimassa 1.8.2023 alkaen

Osallistuessaan kokeeseen koiran omistaja, ohjaaja, haltija tai muu henkilö sitoutuu noudattamaan näitä sääntöjä ja näihin sääntöihin liittyviä ohjeita sekä Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevia sääntöjä ja ohjeita.

Näiden sääntöjen lisäksi noudatetaan Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevia sääntöjä ja ohjeita. (Liitevihko).

1. Ajokokeiden tarkoitus

Ajokokeiden tarkoituksena on ajavien koirien jäniksen ajo-ominaisuuksien selville saaminen jalostusta varten, harrastajien ja heidän yhteistoimintansa kehittäminen sekä kilpailumahdollisuuksien tarjoaminen näihin sääntöihin pohjautuen.
Ajokokeissa ei ole tarkoitus vahingoittaa riistaeläintä tai koiraa, eikä altistaa niitä kohtuuttomalle rasitukselle.

2. Koelajit

Ajokokeet voivat olla luonteeltaan yleisiä, yhdistyksen jäsenten välisiä, rotujärjestön alaisten rotujen kokeita tai kokeita, joihin osallistumisesta määrätään erillisillä Kennelliiton hyväksymillä kilpailusäännöillä tai ohjeilla.

3. Osallistumisoikeudet ja rajoitukset

3.1. Oikeudet
Ajokokeeseen saavat osallistua FCI:n ajavien koirien roturyhmään kuuluvat rodut.
Osallistuvan koiran on täytettävä Kennelliiton rekisteröinti-, tunnistusmerkintä- ja rokotusvaatimukset sekä sen tulee olla vähintään 9 kk ikäinen. Koira saa kilpailla ilman näyttelytulosta, kunnes se on saavuttanut yhden AJOK 1 tai BEAJ 1 palkinnon. Sen jälkeen koiran tulee olla palkittu FCI:n hyväksymän maan kenneljärjestön hyväksymässä näyttelyssä.
Koetoimikunnan ja ylituomarin on tarkistettava osallistumisoikeus.

3.2. Rajoitukset
Kokeen järjestäjä voi perua kokeen, mikäli osallistujia on vähemmän kuin kolme (3).
Koetoimikunnalla on oikeus rajoittaa osallistuvien koirien lukumäärää ilmoittautumisjärjestyksen mukaisesti, jos koejärjestelyt niin vaativat.

Kokeeseen ei saa osallistua.
1) Sairas, loukkaantunut tai vammautunut koira.
2) Kantava narttu 30 vuorokautta ennen arvioitua penikoimista (arvioitu aika on 63 vrk ensimmäisestä astutuksesta) ja alle 75 vuorokautta penikoimisen jälkeen.
3) Koira, joka ei täytä Kennelliiton antidopingsäännön vaatimuksia.
4) Kiimainen narttu.
5) Koira, joka on vihainen ihmisille tai toisille koirille tai
6) Kennelliiton ohjeiden mukaisesti osallistumiskieltoon määrätty koira.

4. Jääviys

Kennelliiton yleinen jääviyssääntö.

Sen lisäksi kokeessa koiraa arvosteleva tuomari on jäävi tehtäväänsä, jos hän tai hänen perheenjäsenensä on koiran kasvattaja. *(voimassa 1.1.2026 alkaen)*

5. Kokeen siirto ja peruuttaminen

Kennelliiton kulloinkin voimassa oleva yleinen sääntö. (Liitevihko)

6. Ylituomari ja hänen varamiehensä

Ylituomarin ja hänen varamiehensä on oltava Kennelliiton hyväksymä ko. koemuodon ylituomari, jolla on voimassa oleva arvosteluoikeus. Ylituomarin on oltava Kennelliiton ja Suomen Ajokoirajärjestön tai Suomen Beaglejärjestön jäsen.

7. Muut tuomarit

Palkintotuomareita on koeryhmässä kaksi tai kolme. Jos käytetään kolmea tuomaria, on joka koeryhmässä oltava kolme tuomaria. Kolmannelta tuomarilta otetaan huomioon vain ajoaika. Ryhmänjohtajan tulee olla vähintään 18-vuotias ja palkintotuomarin vähintään 15-vuotias.

7. 1. Palkintotuomarin pätevyys
Palkintotuomarilla on oltava voimassa oleva ajokokeen palkintotuomari pätevyys. Palkintotuomarina voi tarvittaessa toimia myös palkintotuomarikurssin suorittanut harjoittelija, ellei kyseisen kokeen järjestämisohje toisin määrää.

7. 2. Ryhmänjohtaja
Ylituomari nimeää palkintotuomariryhmässä yhden ryhmänjohtajaksi, jonka antamia ohjeita on noudatettava. Ryhmänjohtajan on oltava joko Kennelliiton, Suomen Ajokoirajärjestön tai Suomen Beaglejärjestön jäsen, muiden tuomarien on oltava joko Kennelliiton tai sen jäsenyhdistyksen jäseniä.

8. Rotukohtainen arvostelu

Ajavien koirien ominaisuudet ja työskentely arvioidaan näiden sääntöjen liitteenä olevien Kennelliiton hyväksymien ohjeiden mukaisesti.

Milloin kokeeseen osallistuu eri rotuisia koiria, tuomarin pitää olla perehtynyt riittävästi koemuotoon osallistuvien koirien rodunomaiseen työskentelyyn. Liite 1 Beaglein rotukohtainen erityisohje.

9. Koeluokka ja koeaika

Ajokoe on yksiluokkainen, tietylle päivämäärälle tai koekauden ajalle myönnetty yksipäiväinen koe. Ajokoetapahtuma voidaan myös järjestää kahtena peräkkäisenä päivänä pidettävänä erillisenä ajokokeena. Silloin koiralla on oltava eri maasto ja eri tuomarit kumpanakin päivänä.
Koiran sijoitus määräytyy kummankin kokeen yhteenlasketun pistemäärän mukaan.

9.1 Koekauden kestävä koe
Koekauden kestävän ajokokeen yksityiskohtaiset erillisohjeet on tarkemmin määritelty näihin sääntöihin liittyvissä ohjeissa.

9.2. Suoritukseen liittyviä käsitteitä

1) Koiranohjaaja luopuu kesken kokeen	Luopui
2) Tuomari keskeyttää koesuorituksen	Keskeytettiin
3) Koira suljetaan kokeesta	Suljettu

Luopuminen, keskeyttäminen ja sulkeminen määritellään tarkemmin näihin sääntöihin liittyvissä ohjeissa.

10. Kokeen arvosteluperusteet

10.1 Arvostelu
Ajokokeen lopputulos on ominaisuuspisteiden ja ajoajan pisteiden summa.
Koiran työskentely kokeessa arvostellaan seuraavasti
Ajoajan pisteet enintään 70 pistettä
Ominaisuuspisteet enintään 30 pistettä

10.2 Ajoajan pisteet
Ajoajan pisteet lasketaan seuraavan kaavan mukaan
Ajoajan pisteet = 70 x t / 240 (t= ajoaikojen summa minuutteina)

10.3 Ominaisuuspisteet
Ominaisuuspisteet ovat ansiopisteitä ja tappiopisteitä.

Palkintotuomarit arvioivat ominaisuuspisteet koiran suorituksen perusteella eräkohtaisesti, ansiopisteet asteikolla 1-10 ja tappiopisteet asteikolla 0-10.

Erän ominaisuuspisteet saadaan laskemalla tuomarien antamien pisteiden keskiarvot.

Lopulliset pisteet saadaan laskemalla erien ansiopisteiden keskiarvot yhteen ja vähentämällä summasta erien tappiopisteet yhteenlaskettuina.

Mikäli jotain ominaisuutta ei pystytä arvostelemaan, käytetään viivaa palkintotuomariohjeiden mukaisesti.

Ansiopisteet	
Haku	= 1 - 10
Haukku	= 1 - 10
Ajotaito	= 1 - 10

Tappiopisteet	
Hakulöysyys	= 0 -10
Ajolöysyys	= 0 -10

10.4 Palkintosijaan oikeuttavat pisteet

Suuret ajokoirat

1. palkinto vähintään	75
2. palkinto vähintään	60
3. palkinto vähintään	50

Beaglet ja eestinajokoirat

1. palkinto vähintään	60
2. palkinto vähintään	50
3. palkinto vähintään	40

11. Koiran loukkaantuminen

Koiran loukkaantuessa on sen koesuoritus keskeytettävä. Päätöksen kokeen keskeyttämisestä tekee ylituomari, maastossa ryhmänjohtaja, ellei ylituomari ole heti tavoitettavissa. Ryhmänjohtajan on perusteltava keskeyttäminen ylituomarille ensi tilassa. Ennen keskeyttämistä suoritettu arvostelu jää voimaan.

12. Vastuukysymykset

Koiranomistaja, ohjaaja ja/tai haltija vastaa koiralle aiheutuneista ja koiran aiheuttamista vahingoista.

13. Muutokset sääntöihin

Suomen Ajokoirajärjestön ja Suomen Beaglejärjestön yhdistysten kokouksien hyväksymät ja esittämät sääntömuutokset vahvistaa Kennelliiton hallitus.

Näihin sääntöihin liittyvät yleis- ja arvosteluohjeet vahvistaa Kennelliitto Suomen Ajokoirajärjestön ja Suomen Beaglejärjestön esityksestä. Suomen Ajokoirajärjestö vahvistaa sääntöihin liittyvät toimintaohjeet.

14. Erimielisyydet ja valitukset

Kennelliiton kulloinkin voimassa oleva yleinen sääntö. (Liitevihko)

15. Pakottavat syyt

Kennelliiton hallitus voi pakottavista syistä rajoittaa kokeisiin ja kilpailuihin osallistumista tai antaa muita niiden toimeenpanoa koskevia erikoismääräyksiä sekä hyväksyä muita poikkeustoimia tämän säännön osalta.

AJOKOKEEN AJOK / BEAJ YLEISOHJE

Hyväksytty Kennelliitossa 18.4.2023
Voimassa 1.8.2023 alkaen

1. Järjestämisluvan myöntäminen

Näitä sääntöjä noudatetaan FCI:n, Kennelliiton ja kennelpiirien myöntämissä ajokokeissa. FCI myöntää kansainväliset kokeet. Kennelliito myöntää valtakunnalliset mestaruuskilpailut, niiden valintakokeet ja maaottelut. Muiden kokeiden luvat myöntää kennelpiiri.

2. Kokeen anominen

2.1. Luvan anoja ja järjestelyistä vastaava

Kokeen anoo Omakoira järjestelmän kautta järjestävä yhdistys (yhdistykset), jonka pitää olla Kennelliiton jäsen. Kokeen järjestelyistä huolehtii järjestävä yhdistys (yhdistykset).

2.2. Anomisen määräaika

Koe on anottava Kennelliiton kulloinkin määräämänä aikana (Liitevihko). Hyväksytty koe tulee järjestää myönnettynä ajankohtana ja vain poikkeustapauksissa se voidaan siirtää tai peruuttaa.

3. Kokeeseen ilmoittautuminen ja kokeesta poisjääminen

3.1. Ilmoittautuminen

Kokeeseen ilmoittaudutaan järjestäjän määräämällä tavalla. Koiranomistajille ilmoitetaan kokeeseen pääsystä viimeistään heti ilmoittautumisajan päätyttyä.

3.2. Jälki-ilmoittautuminen

Jälki-ilmoittautumista ei hyväksytä.

3.3. Poisjääminen

Ilman pätevää syytä pois jäänyt on aina velvollinen maksamaan osanottomaksun. Päteväksi syyksi poisjäämiseen katsotaan koiran alkanut kiima sekä koiran tai koiranohjaajan sairaus. Poisjäämisestä on ilmoitettava koetoimikunnalle heti esteen ilmettyä.

4. Kokeen tulokset

4.1. Tulosten tarkistus

Kokeen sihteeri tarkastaa kaikki tiedot, laskelmat ja tulokset koetallennusohjelmassa ja jättää ne viipymättä ylituomarin tarkastettaviksi.

Koepöytäkirjaan merkitään kokeen päättymisaika.

Koe katsotaan päättyneeksi, kun ylituomari on vahvistanut ja julkistanut tulokset. Kokeen päättyessä koiranohjaajalle annetaan koirakohtainen pöytäkirja sähköisesti tai hänen niin halutessaan tulosteena.

4.2. Tulosten lähettäminen

Koetulokset on lähetettävä koetallennusohjelmasta koiratietokantaan viikon kuluessa kokeen päättymisestä.

5. Keskuspaikka

Kokeelle tulee järjestää tarkoituksenmukainen keskuspaikka, joka on sijainniltaan mahdollisimman keskeinen koemaastoihin nähden.

6. Koemaastot
Kutakin koiraa varten on varattava koemaasto. Lisäksi on varattava tarpeellinen määrä varamaastoja. Maastojen tulee olla riittävän laajat ja niiden tulee sijaita tarpeeksi kaukana toisistaan. Käytettävistä koemaastoista päättää koetoimikunta. Ylituomari hyväksyy koemaastot kullekin palkintotuomariryhmälle.

Koe on suoritettava arvotussa tai sovitussa koemaastossa. Varamaastoon voidaan siirtyä vain, mikäli olosuhteet ovat muuttuneet sellaisiksi, ettei arvotussa tai sovitussa maastossa voida koiraa koetella. Käytössä olevat varamaastot on nimettävä ennen kokeen alkua.

7. Kokeen kulku
Koe alkaa ylituomarin puhuttelulla ja päättyy ylituomarin loppupuheenvuoroon, tulosten julkistamiseen ja mahdolliseen palkintojen jakoon.

Ylituomarin puhuttelu pidetään koepäivän aamuna tai koetta edeltävänä iltana, mikäli järjestelyt sitä vaativat.

7.1. Koirien arvonta maastoihin
Koira osallistuu kokeeseen, jos se on mukana arvonnassa.

Koirat arvotaan maastoihin ylituomarin puhuttelun jälkeen, mikäli järjestelyt eivät vaadi tekemään sitä etukäteen. Arvonta suoritetaan ylituomarin hyväksymällä puolueettomalla tavalla.

Mikäli ilmenee voittamattomia järjestelyvaikeuksia, ylituomarilla on arvonnan jälkeenkin oikeus siirtää palkintotuomareita ryhmästä toiseen.

7.2. Koiran koetteluaika
Koetteluaika tulee aloittaa ylituomarin määräämänä koirien irtilaskuaikana, ellei voittamaton este aiheuta viivytystä.

Koiran yhteenlaskettu kokonaishakuaika on 240 minuuttia. Koepäivänä on kaksi erillistä ajoerää, joiden pituus on 120 minuuttia. Toinen erä otetaan, mikäli koiralla on ensimmäisen erän jälkeen hakuaikaa käyttämättä.

Koiran koettelu päättyy, kun kokonaishakuaika 240 minuuttia tai ajoerien yhteenlaskettu ajattamisaika 240 minuuttia on käytetty.

7.3. Toiminta maastossa
Kulkusuunnan maastossa päättää ryhmänjohtaja kuultuaan maaston tuntevaa ryhmän jäsentä. Koiranohjaajan kohtuulliset toivomukset otetaan huomioon. Koiran häiritseminen ja auttaminen haun, ajon ja hukkatyöskentelyn aikana on kielletty.

7.4. Haku
Koiran yhteenlaskettu hakuaika koepäivänä on enintään 240 minuuttia. Muun eläimen kuin jäniksen hakua ei arvostella. Haun päättyessä muun eläimen kuin jäniksen ajoon, otetaan haun arvostelussa huomioon vain se osa, mikä on todettu jäniksen hauksi.

7.5. Ajo
Koiralla on kaksi 120 minuutin ajoerää. Kun ensimmäinen ajoerä on päättynyt, koira pitää kytkeä ja siirtää koemaastossa toiseen paikkaan hakemaan eri jänistä.

Ainoastaan haukkuen tapahtuva ajo hyväksytään. Hukka on silloin, kun koira ei seuraa haukkuen jäniksen jälkiä.

Ajoaikaan lasketaan jokainen minuutti, jonka aikana koira on haukkuen ajanut jänistä. Ajoaikaan ei lasketa sellaista hukkaa, joka on viisi (5) minuuttia tai sitä pidempi tauko ajossa. Jos ajoerän loppuminuuteilla syntyy hukka, jatketaan erää, kunnes selviää, onko kyseessä sellainen hukka, joka on vähennettävä ajoajasta.

Kun hukan alkamisesta on kulunut vähintään 40 minuuttia, voidaan koiranohjaajan esityksestä siirtyä koemaastossa koiraa kytkemättä niin, että koiralla on mahdollisuus löytää uusi ajettava. Päätös siirtymisestä tehdään palkintotuomariohjeiden mukaisesti.

Mikäli koiralla on hukka, ja se alkaa hakea toista jänistä, hakutyöskentely arvostellaan kaikilta osin palkintotuomariohjeiden mukaisesti, mutta hakuaika lasketaan ajattamisaikaan.

Ajolöysyydeksi todettuja minuutteja ei lasketa ajoaikaan.

Hyväksytty ajoaika saadaan, kun ajoerän pituudesta vähennetään hukat ja ajolöysyydeksi todettu aika.

Kun olosuhteista tai muista seikoista johtuen ajo etenee kuulumattomiin, voidaan ajoa seurata tarvittaessa koiran paikannuslaitteesta.

Paikannuslaitteesta kuunneltu ja todettu ajo merkitään maastokorttiin sahanlaitaviivalla ja hyväksytään koiralle ajoksi, kun koiran suoritus on kaikilta osin pystytty arvostelemaan ajoerän aikana ja palkintotuomarit ovat varmistuneet paikannuslaitteen luotettavuudesta.

Tutka- ja radiolaitteella saadut havainnot koiran haukusta hyväksytään ajoksi liitteen Paikannuslaitteen käyttö arvostelun apuvälineenä ajokokeessa/ketunajokokeessa mukaisesti.

7.6. Luopuminen kokeesta
Koiranohjaaja voi luopua kokeesta missä vaiheessa tahansa koetteluajan päättymiseen saakka. Koesuoritus arvostellaan luopumisilmoitukseen asti.

7.7. Kokeen keskeyttäminen
Päätöksen kokeen keskeyttämisestä tekee ylituomari, maastossa ryhmänjohtaja, ellei ylituomari ole heti tavoitettavissa.

Ryhmänjohtajan on perusteltava keskeyttäminen ylituomarille ensi tilassa.

Koe keskeytetään seuraavissa tapauksissa:
Olosuhteet muuttuvat sellaisiksi, että kokeen jatkaminen olisi eläinsuojelumääräysten vastaista. Tällaisia olosuhteita ovat koiraa vahingoittava jääkuori, jäätynyt lumikerros, kova pakkanen tai helle.
Koira vahingoittuu kokeen aikana niin, että sen koetteleminen voidaan katsoa eläinsuojelumääräysten vastaiseksi.

Luonnon olosuhteet muuttuvat sellaisiksi, ettei koiran työskentelyä voida arvioida (esim. myrsky).
Pimeän tulo estää kokeen jatkamisen.

Mikäli kokeen viimeinen ajoerä päättyy kohtuuttomaan häiriöön, voidaan koe keskeyttää koiranohjaajan niin halutessa.

7.8. Sulkeminen kokeesta
Koira suljetaan kokeesta, jos se kieltäytyy työskentelemästä, estää tottelemattomuudellaan kokeen jatkamisen tai on niin löysä tai antaa ääntä niin vähän, etteivät tuomarit voi seurata ajon kulkua. Koira suljetaan myös, jos se saa haku- tai ajolöysyydestä ryhmän pisteinä yhdessä erässä kymmenen (10) tappiopistettä.

Koira suljetaan niin ikään kokeesta, jos se koetteluaikana alkaa ajaa sorkkaeläintä (poisluettuna villisika) ja ajaa sitä yhtäjaksoisesti 30 minuutin ajan. Mikäli koiraa ei saada kytketyksi, seurataan ajoa koetteluajan päätyttyäkin, jotta nähdään johtaako se sulkemiseen vai ei.

Koira voidaan sulkea kokeesta myös silloin, kun koiranohjaaja tahallisesti rikkoo sääntöjä tai kytkee koiran ilman palkintotuomarin lupaa tai ei kehotuksesta huolimatta noudata palkintotuomarin ohjeita.

Koira voidaan sulkea kokeesta myös silloin, jos koiranohjaajan pyynnöstä ylituomarin hyväksymät, ryhmään kuulumattomat henkilöt tahallisesti häiritsevät kokeen kulkua tai palkintotuomarien työskentelyä eivätkä noudata palkintotuomarin antamia ohjeita.

7.9. Tuloksen laskeminen
Loppuun viedyssä ja keskeytetyssä kokeessa tulos lasketaan. Jos koira suljetaan tai koiranohjaaja luopuu kesken kokeen, tulosta ei lasketa.

Keskeytyksen, sulkemisen ja luopumisen syy merkitään koirakohtaiseen pöytäkirjaan huomautuksia kohtaan.

8. Kohtuuton häiriö kokeen aikana
8.1. Kohtuuton häiriö
Haun tai ajon aikana voi sattua koirasta riippumaton kohtuuton häiriö, joka keskeyttää koiran koettelemisen.

8.2. Häiriön toteaminen
Jos on aihetta epäillä kohtuuttoman häiriön keskeyttäneen haun tai ajon, palkintotuomarien on viipymättä pyrittävä selvittämään keskeytyksen syy ja toimittava palkintotuomariohjeiden mukaisesti. Päätöksen kohtuuttoman häiriön hyväksymisestä tekee palkintotuomari.

8.3. Erityistapahtumat
Mahdolliset suurpetojen ja petolintujen vaikutukset koiran käyttäytymiseen kokeen aikana tulee pyrkiä aina selvittämään, ettei tule virhearviointeja. Eläimen laji merkitään koirakohtaiseen pöytäkirjaan.

9. Palkintotuomarin arvostelun muuttaminen
Ylituomarin tehtävänä on valvoa, että kokeessa tarkoin noudatetaan Kennelliiton hyväksymiä ajokokeiden sääntöjä ja ohjeita. Ylituomarin velvollisuus on muuttaa palkintotuomarien arvostelua, jos hän erää seurattuaan tai palkintotuomarien selostuksen kuultuaan on vakuuttunut, ettei arvostelu ole oikeassa suhteessa koiran suoritukseen.

10. Muutokset ohjeeseen
Muutokset tähän ohjeeseen hyväksyy Kennelliitto Suomen Ajokoirajärjestön ja Suomen Beaglejärjestön esityksestä.

AJOKOKEIDEN ARVOSTELUOHJEET

Hyväksytty Kennelliitossa 21.2.2023.
Voimassa 1.8.2023 alkaen

1. Koeryhmä

Koeryhmän muodostavat palkintotuomarit ja koiranohjaaja. Ryhmän jäseniä ovat myös nimetyt 1–2 palkintotuomariharjoittelijaa ja opas.

Koeryhmään kuulumattomat henkilöt, jotka saavat seurata koesuoritusta ryhmänjohtajan valvonnassa, hyväksyy tapauskohtaisesti ylituomari.

1.1. Palkintotuomarin tehtävät

1) Palkintotuomarin on aina tuomarin tehtävään lähtiessään otettava mukaan koesäännöt ja todisteet, joista ilmenee hänen muodollinen pätevyytensä tehtävään. Palkintotuomarin tulisi osallistua ylituomarin puhutteluun.

2) Sääntöjä on noudatettava kirjaimellisesti. Palkintotuomariohjeita soveltaessaan on palkintotuomarilla mahdollisuus käyttää harkintaa, kunhan hän pystyy perustelemaan ratkaisunsa, eikä se ole ristiriidassa sääntöjen ja palkintotuomariohjeiden kanssa.

3) Mikäli sääolosuhteet muuttuvat koettelun aikana koemaastossa sellaisiksi, että koiran koettelu voidaan katsoa eläinsuojelumääräysten vastaiseksi, on koettelu keskeytettävä, otettava yhteyttä ylituomariin sekä harkittava mahdollisuutta varamaastoon siirtymisestä.

4) Palkintotuomarin tulee arvioida koiran työskentelyä oikein. Hän ei saa antaa entisen tuntemuksen, kuulopuheiden, koiranohjaajan puheiden eikä aikaisempien koetulosten vaikuttaa arviointiin. Hänen on otettava huomioon vain se, minkä itse toteaa ja harkitsee oikeaksi. Toisaalta hän voi, niin harkittuaan, oman arviointinsa perusteena pitää myös palkintotuomaritoverinsa havaintoja.

5) Palkintotuomarin on kartettava liian nopeita johtopäätöksiä ja liiallista itsevarmuutta. Hänen tulee osoittaa eri tilanteissa sopeutumiskykyä ja joustavuutta ja hänen tulee suhtautua muihin ryhmän jäseniin ystävällisesti. Palkintotuomarin on otettava huomioon koiranohjaajan toivomukset, jotka eivät ole sääntöjen vastaisia tai kohtuuttomia eivätkä vaikuta haitallisesti kokeen kulkuun.

6) Palkintotuomarin on seurattava koko ajan mahdollisimman tiiviisti koiran toimintaa sitä kuitenkaan häiritsemättä niin haun, ajon kuin hukan selvittelynkin aikana. Eri ominaisuuksien arviointeja ei pidä kytkeä toisiinsa.

7) Koira on kytkettävä ensimmäisen ajoerän jälkeen ja vietävä hakemaan eri jänistä.

8) Koiran kokeilun tulee tapahtua arvotussa koemaastossa, ellei koiran seuraaminen pakota ryhmää siirtymään koemaaston ulkopuolelle.

9) Varamaastoon voidaan siirtyä, jos koemaaston olosuhteet ovat sellaiset, ettei koiraa voida kokeilla arvotussa maastossa. Ryhmän arvio heikosta jäniskannasta ei kuitenkaan oikeuta siirtoon. Varamaastoon siirtymisestä päättää ryhmätuomari, ellei ylituomari ole saapuvilla tai nopeasti tavoitettavissa.

10) Jos koira joutuu kokeen aikana vaaraan, koeryhmän jäsenten velvollisuus on ryhtyä heti pelastustoimiin.

1.2. Ryhmänjohtajan tehtävät

1) Ylituomarin nimeämä ryhmänjohtaja johtaa koeryhmää ja vastaa siitä, että ryhmä toimii ajokoesääntöjen, annettujen ohjeiden ja hyvän kenneltavan mukaisesti. Ryhmänjohtajan on oltava ylituomarin puhuttelussa, ellei ylituomari ole erityisestä syystä antanut hänelle erivapautta.

2) Ryhmänjohtaja huolehtii palkintotuomareiden kellojen tarkistuksesta ennen kokeen alkua. Hän päättää viime kädessä ryhmän yleisestä kulkusuunnasta ja liikkumisnopeudesta, koiran irtilaskun ajankohdasta ja paikasta sekä kytkemisestä ottaen huomioon koiranohjaajan kohtuulliset toivomukset.

   Ryhmänjohtaja antaa ryhmän jäsenille sijoittumista ja toimintaa koskevat ohjeet. Hän valvoo ja ohjaa myös palkintotuomariharjoittelijoiden työskentelyä.

   Ryhmänjohtaja huolehtii siitä, että mahdolliset ryhmään kuulumattomat henkilöt eivät häiritse kokeen kulkua tai palkintotuomarien työskentelyä.

3) Ryhmänjohtajalla on velvollisuus keskeyttää kokeen aikana vahingoittuneeksi todetun koiran koettelu.

4) Ryhmänjohtaja kutsuu tarpeen vaatiessa palkintotuomarit neuvotteluihin. Hän suorittaa palkintotuomarien tekemien merkintöjen vertailun ja laskee koiran käyttämän hakuajan, jäljellä olevan hakuajan sekä ajoajan.

   Samoin hän merkitsee arvostelukorttiinsa palkintotuomarien eri ominaisuuksista antamien ansiopisteiden ja tappiopisteiden keskiarvot, vertaa niitä lisätietonumeroihin ja neuvottelee tarvittaessa arvostelusta toisen tuomarin kanssa.

5) Kun koe-erä on päättynyt ja arvostelukortit ovat valmiiksi täytetyt, tulee ryhmänjohtajan näyttää ne koiranohjaajalle.

6) Ryhmänjohtaja luovuttaa arvostelukortit ylituomarille ja antaa suullisen selostuksen kokeen eri tilanteista ja arvosteluperusteista. Palkintotuomareiden, tuomarikokelaiden ja koiranohjaajan tulisi tällöin olla paikalla.

   Palkintotuomareiden tulee tarkistaa osaltaan, että koirakohtaiseen pöytäkirjaan tehdyt merkinnät ovat oikein suoritetut ja varmentaa ne allekirjoituksellaan.

1.3. Koiranohjaajaa koskevia ohjeita

Koiranohjaaja, jolla tarkoitetaan koiran omistajaa tai hänen edustajaansa, tulee noudattaa ylituomarin, ryhmänjohtajan ja palkintotuomarin hänelle antamia ohjeita.

Koiralla tulee olla sama ohjaaja koko koepäivän ajan, pakottavissa tapauksissa ohjaajan vaihdon hyväksyy ylituomari.

Koiranohjaaja ei saa millään tavalla auttaa koiraansa eikä ilman palkintotuomarin lupaa puuttua koiransa työskentelyyn eikä kytkeä koiraansa muulloin kuin luopuessaan kokeesta.

Kohtuuttoman häiriön keskeyttäessä ensimmäisen ajoerän, koiranohjaajalla on oikeus päättää, jatketaanko erä loppuun vai siirrytäänkö seuraavaan erään.

Mikäli toisen erän jälkeen on hakuaikaa käyttämättä, koiranohjaajalla on oikeus päättää, lasketaanko koira hakemaan uutta jänistä. Mahdollisen ajon alettua, voidaan keskeytyneestä ensimmäisestä ajoerästä jäänyt ajattamisaika käyttää loppuun.

Kohtuuttoman häiriön keskeyttäessä viimeisen ajoerän, koiranohjaajalla on oikeus päättää, jatketaanko erä loppuun vai keskeytetäänkö koe.

Koiranohjaajalla on oikeus esittää palkintotuomareille kohtuullisina pidettäviä toivomuksia esimerkiksi kulkusuunnasta ja liikkumisnopeudesta, mutta hän ei saa alituisilla toivomuksillaan eikä muutenkaan häiritä palkintotuomareiden toimintaa.

Jos koiranohjaaja ei noudata annettuja ohjeita, rikkoo sääntöjä, häiritsee palkintotuomareiden toimintaa tai esiintyy muuten hyvän tavan vastaisesti, tai hänen pyynnöstään ylituomarin hyväksymät ryhmään kuulumattomat henkilöt eivät noudata annettuja ohjeita tai häiritsevät kokeen kulkua ja tuomarien toimintaa, ryhmänjohtaja voi sulkea koiran kokeesta. Sulkeminen on heti tilaisuuden tullen ilmoitettava ylituomarille ja esitettävä perusteet tapahtuneelle.

Jos koiranomistaja luopuu kokeesta, hänen on siitä heti ilmoitettava ryhmänjohtajalle. Luopuminen on mahdollista arvonnan vahvistamisen ja koiran koetteluajan päättymisen välisenä aikana.

Jos koiranohjaajan näkemys tapahtumien kulusta on erilainen kuin palkintotuomareilla, hän voi ilmaista käsityksensä maastossa palkintotuomareille ja keskuspaikalla ylituomarille.

Kokeen aikana koiranohjaajan ja palkintotuomareiden välillä tulee vallita hyvä ja luottamuksellinen yhteishenki.

2. Palkintotuomareiden toiminta kokeen eri tilanteissa.

2.1. Koiran työskentelyn arviointi

Ajavan koiran kaksi tärkeintä ominaisuutta ovat riistan löytökyky ja kyky ajaa sitä pitkänkin aikaa. Hyvän metsästyskoiran ajotapa on sellainen, että ajettavasta saadaan usein näköhavaintoja.

Koira arvostellaan kahdessa erillisessä erässä. Erän aikana tehdyt havainnot koiran työskentelystä ja ominaisuuksista eivät saa vaikuttaa toisen erän arvosteluun.

Palkintotuomarin tulee tehdä päivän kuluessa arvostelukorttiinsa muistiinpanoja ja väliarvosteluja apusarakkeisiin koiran ominaisuuksista, sekä laskea toisessa erässä käytettävissä oleva hakuaika sille varatulle paikalle.

Koiran kunnolla ja iällä ei ole vaikutusta arviointiin.

2.2. Kohtuuton häiriö

Kohtuuttomaksi häiriöksi katsotaan seuraavat tilanteet, jotka saattavat aiheuttaa koiran kytkemisen ja siirtymisen:

1) Ajettava menee louheen tai muuhun sellaiseen paikkaan, josta koira ei voi sitä karkottaa liikkeelle. Ryhmäkään ei saa sitä tehdä.

2) Koira hakiessaan tai ajaessaan menee sellaiseen paikkaan, jossa se sekä palkintotuomarin että koiranohjaajan mielestä todennäköisesti joutuu hengenvaaraan kuten vilkasliikenteiselle tielle, rautatielle, heikolle jäälle tms.

3) Koira ottaa ajettavan kiinni.

4) Joku ampuu ajettavan.

5) Vieras koira keskeyttää haun tai ajon.

6) Vieras koira on yhtynyt ajoon ennen kuin sen erän ajattamisajasta on kulunut 60 minuuttia. Jos ko. erän ajattamiseen käytetystä ajasta on kulunut vähintään 60 minuuttia, eikä vierasta koiraa yrityksistä huolimatta ole saatu kiinni tai jättämään ajoa, voidaan ajattamista jatkaa, jos vieraasta koirasta ei ole oleellista apua tai häiriötä.

7) Kun ajo alkaa niin myöhään, ettei ole riittävän valoisaa ajon seuraamiseen, koe keskeytetään pimeyden tultua.

   Illalla alkanutta ajoa ei keskeytetä ennen määräaikaa, jos 60 minuuttia ko. ajon ajattamisajasta on tapahtunut valoisana aikana ja palkintotuomarit katsovat siihen saakka saamansa kokemuksen perusteella voivansa arvioida koiran työskentelyä valon puutteessakin oikein.

8) Koiran todetaan hakevan tai ajavan muuta eläintä kuin jänistä.

   Jäniksen haku tai ajo hyväksytään siinä tapauksessa, että palkintotuomari on voinut varmasti todeta, milloin jäniksen ajo vaihtui muun eläimen ajoksi.

   Muulla eläimellä ei tarkoiteta sorkkaeläintä.

   Alueella oleva suurpeto tai petolintu häiritsee koiran toimintaa tai on ilmeiseksi vaaraksi koiralle.

Myös muu koirasta riippumaton, palkintotuomarien hyväksymä tilanne voidaan katsoa kohtuuttomaksi häiriöksi.

Jos kohtuuton häiriö on aiheuttanut koiran kytkemisen, koiranohjaaja saa valita irtilaskupaikan.

Kohtuuttoman häiriön viemä aika
Kohtuuttoman häiriön aiheuttaman keskeytyksen aikaa ei lasketa haku- tai ajattamisaikaan.
Häiriön alkamisen ajankohdan palkintotuomari päättää tilannekohtaisesti tekemiensä havaintojen perusteella.

Häiriön aiheuttaman keskeytyksen aikaan kuuluu myös koiran kiinniottamiseen ja siirtymiseen kulunut aika.

Koiran kiinniotto, siirtyminen ja irtilasku on suoritettava viivyttelemättä.

Ajon päättyessä kohtuuttomaan häiriöön koiranohjaaja päättää jatketaanko ajoerä loppuun vai siirrytäänkö seuraavalle erälle, jos se on vielä ottamatta.

Mikäli toisen erän jälkeen on hakuaikaa käyttämättä, koiranohjaajalla on oikeus päättää, lasketaanko koira hakemaan uutta jänistä. Mahdollisen ajon alettua, voidaan keskeytyneestä ensimmäisestä ajoerästä jäänyt ajattamisaika käyttää loppuun.

Haku ja ajoaika merkitään ensimmäisen erän arvostelukorttiin. Arvioinnissa huomioidaan kaikki osasuoritukset käyttäen hyväksi apusarakkeita.

Mikäli kokeen viimeinen erä päättyy kohtuuttomaan häiriöön, koiranohjaaja päättää jatketaanko erä loppuun, vai keskeytetäänkö koe.

Mikäli koiranohjaaja päättää jatkaa erän loppuun, koira saa hakea uutta tai ajettua jänistä. Hakuun käytetty aika lasketaan hakuaikaan. Koira saa ajaa siinä erässä käyttämättä olevan ajattamisajan. Haku ja ajo arvostellaan kaikilta osin sääntöjen ja palkintotuomariohjeiden mukaisesti.

2.3. Toiminta haun aikana

Koiran päästämistä irti suoraan yöjäljelle on vältettävä, jotta haku kaikilta osin voidaan arvostella ja koiralla on mahdollisuus saada hakunumero myös jäljettömästä hausta.

Koira lasketaan irti toisessa erässä sellaisessa paikassa, ettei sama jänis joudu toistamiseen koepäivän aikana ajettavaksi.

Ryhmänjohtajan tulee päättää, missä vaiheessa ja miten palkintotuomarit hajaantuvat maastoon seuraamaan koiran hakua ja ajon saantia koiraa häiritsemättä.

Muun eläimen kuin jäniksen hakua ei arvostella. Jos haku todetaan ketun tai muun eläimen hauksi, koira kytketään. Ks. kohta 2.2.8 Kohtuuton häiriö.

Haun päättyessä muun eläimen hakuun tai ajoon, arvostellaan ainoastaan se osa, mikä on ehditty todeta jäniksen hauksi. Arvostelukorttiin ja koirakohtaiseen pöytäkirjaan merkitään, mistä eläimestä on kyse.

2.4. Toiminta ajon aikana

Ajon alettua ryhmänjohtaja antaa sellaiset ohjeet ryhmän yhteistoiminnasta, että ajon kulkua ja koiran työskentelyä voidaan mahdollisimman hyvin seurata ja arvioida. Kauaskin loittonevaa ajoa tulee seurata sitkeästi. Palkintotuomareiden suunnitelmallisella liikkumisella, peräänantamattomalla ponnistelulla ja taitavalla maastoon sijoittumisella pyritään siihen, että palkintotuomareiden havainnot täydentävät toisiaan ja antavat oikean kuvan tapahtumien kulusta. Palkintotuomarit hakeutuvat havaintopaikoille niin kuin metsästäjät passipaikoille.

Palkintotuomarin tulee viipymättä selvittää, ajaako koira liikkeellä olevaa jänistä vai jotakin muuta eläintä vai haukkuuko se vanhoilla jäljillä tai tyhjää. Hänen on pyrittävä näkemään ajettava ja koira sekä tekemään havaintoja niiden jäljistä.

Palkintotuomarin tulee selvittää koiran ajotapa, ajovarmuus, haukkuominaisuudet, hukka- ja estetyöskentelyn laatu sekä koiran ajovaiheen aikana esittämät muutkin ominaisuudet. Jos koira alkaa haukkua suppealla alueella, on sen työskentely aina heti tarkistettava.

Kun hukan alkamisesta on kulunut vähintään 40 minuuttia, voidaan koiranohjaajan esityksestä siirtyä koemaastossa, koiraa kytkemättä niin, että koiralla on mahdollisuus löytää uusi ajettava. Päätös siirtymisestä voidaan tehdä, kun sen hukan osalta koiran ominaisuudet on arvosteltu eikä hukan selvittelyä kannata jatkaa.

Mikäli koiralla on hukka ja se alkaa hakea uutta jänistä, arvostellaan haku kaikilta osin hausta annettujen ohjeiden mukaisesti, mutta hakuaika lasketaan ajattamisaikaan.

Uuden jäniksen hausta on kuitenkin oltava ehdottoman varma.
Ajolöysyyshaukahtelua ei saa sekoittaa koirassa mahdollisesti esiintyvään hakulöysyyteen.

Vaikka palkintotuomarin on yritettävä mahdollisimman usein nähdä jänis ja koira pystyäkseen toteamaan etäisyyden ajettavaan, ei hän saa liikehtimisellään tai sijoittumisellaan häiritä ajettavaa tai koiraa. Jäniksen ollessa lähellä koeryhmän jäsenten on pysyttävä liikkumattomina ja sitten poistuttava riittävän kauas sivuun ennen koiran tuloa, ettei koiran työskentely häiriinny. Palkintotuomareiden ei pidä asettua jäniksen juoksupaikoille eikä liikkua tarpeettomasti siellä, missä ajo toistuvasti kulkee, vaan heidän tulee sijoittua seuraamaan tilanteita sopivasta paikasta sivusta, jolloin tapahtumat voidaan arvioida paremmin.

Vaikka ajon aikana ei nähdä jänistä tai sen jälkiä, katsotaan koiran ajaneen jänistä, ellei palkintotuomareilla ole perusteltua syytä uskoa, että ajettava on ollut joku muu kuin jänis.

2.5. Sorkkaeläimen ajo

Jos koira koetteluaikana alkaa ajaa sorkkaeläintä, on ryhmän jäsenten parhaansa mukaan koetettava saada koira kytketyksi. Mikäli se ei onnistu, ajoa seurataan koetteluajan päätyttyäkin eri havainnoin, vaikka ajoa ei kuultaisikaan, kunnes tuomarit ovat vakuuttuneita siitä johtaako ajo sulkemiseen vai ei.

2.6. Vieraan koiran ajo

Jos vieraan koeryhmän koira ajaessaan saapuu koealueelle, palkintotuomarin tulee merkitä sen ajominuutit muistiin, mikäli se ei häiritse hänen varsinaista tehtäväänsä eikä hänen ryhmässään koeteltavana olevan koiran toimintaa. Vieraan koiran ajoaikaa koskevat merkinnät luovutetaan ao. koeryhmän johtajalle tai ylituomarille ajoajan laskemista varten.

2.7. Kelin määrittely

Keli katsotaan lumikeliksi. kun koemaastossa on lunta niin paljon, että jäniksen jälkiä pystyy näön perusteella vaivatta lähes yhtäjaksoisesti seuraamaan siellä, missä ajo tapahtuu. Kova lumikerros katsotaan lumikeliksi, vaikka ei jälkiä voikaan näön perusteella seurata.

Kelin määrittelevät maaston palkintotuomarit. Erimielisyyksien syntyessä tai epäselvissä tapauksissa asian ratkaisee ylituomari.

Tulos katsotaan lumikelillä saaduksi, jos koira on ajanut eränkin lumikelillä.

Lumikerroksen paksuudeksi merkitään sen upottavan lumikerroksen paksuus, jossa koira joutuu työskentelemään.

3. Arvostelukortin täyttäminen

3.1. Yleisohje

Palkintotuomarin tulee täyttää arvostelukorttinsa huolellisesti. Tuomari täyttää koepäivän aikana kaksi arvostelukorttia, mikäli koiralle jää hakuaikaa käyttämättä ensimmäisen ajoerän päätyttyä.

Tuomari varaa koepäivän aamuna mukaansa ylimääräisen arvostelukortin erikoistapausten varalta

Palkintotuomareiden on merkittävä ennen erän alkua arvostelukorttiin koetta koskevat tiedot koemaastosta, -ajasta, koirasta ja koiranohjaajasta.

Erän ensimmäisen irtilaskun tapahduttua palkintotuomari merkitsee arvostelukortin yläreunaan käytettävissä olevan hakuajan ja minuuttitaulukkoon vasempaan reunaan kellonajan mukaiset tunnit.

Koiran arviointiin kuuluvat merkinnät tehdään suorituskohtaisesti heti apusarakkeeseen, kun aihe on lopullisesti todettu. Tätä yleisohjetta noudattaen merkitään myös koiran irtilaskuajat, ajon alkaminen, ajettavan ja koiran näkeminen ja kaikki muut kokeen kulkuun liittyvät tapahtumat.

3.2. Ajon merkitseminen
Ajo merkitään minuuttitaulukkoon niin, että sen laatu voidaan siitä todeta: sujuva ajo yhtenäisellä viivalla (_____), katkonainen ajo katkoviivalla (---------), yksittäiset haukahdukset pisteillä ja toisen tuomarin kortista ryhmätuomarin korttiin siirretty ajo sahaviivalla (vvvvvvv). Yksittäisiä haukahduksia ei lasketa ajoaikaan, ellei todeta koiran etenevän.

Mikäli ilmavainuinen koira ajaa jäljen sivussa tai jälkitarkasti jälkeä, jonka se on ilmavainua käyttäen ajanut, kyseessä ei ole ajolöysyys. Jälkitarkkaa ajon osaa ei kuitenkaan hyväksytä ajoksi.

Palkintotuomarin tulee pyrkiä mahdollisimman suureen tarkkuuteen ajon kulkua minuuttitaulukkoon merkitessään. Minuuttitaulukkoon merkitään hukan syy, mikäli se on saatu selville sekä muutkin ajoa koskevat havainnot kuten virheiden laatu ja tapahtuma-aika, näköhavainnot jäniksestä ja koirasta ja koiran työskentely vaikeissa maasto- ja estekohdissa.

3.3. Ominaisuudet ja lisätiedot
Erän päätyttyä ominaisuuksista annetaan numeroarvostelu ja merkitään lisätiedot. Numeroarvostelussa otetaan huomioon apusarakkeisiin tehdyt arvostelut ja lisätietoihin tehdyt merkinnät. Lopullinen arvostelunumero on tuomarin kokonaisarvio koiran ominaisuudesta erän aikana.

Kukin palkintotuomari merkitsee ominaisuuspisteet täysillä numeroilla.

Ryhmän pisteiksi tulee tuomareiden antamien numeroiden keskiarvo.

Lisätiedot antavat tietoja ulkoisista olosuhteista, joissa koe on suoritettu, kuvaavat koiran ominaisuuksia ja ovat palkintotuomarin apuna ominaisuusnumeroa annettaessa.

4. Koiran ominaisuuksien arvostelu
Koiran eri ominaisuuksien arvostelu suoritetaan eräkohtaisesti kokonaisin numeroin siten, että ansiopisteitä tuottavien ominaisuuksien kohdalla koiran suoritus arvostellaan asteikolla 1-10.

erinomainen	9 tai 10
erittäin hyvä	7 tai 8
hyvä	5 tai 6
välttävä	3 tai 4
heikko	1 tai 2

Tappiopisteitä tuottavia ominaisuuksia arvosteltaessa otetaan huomioon molempien palkintotuomareiden erilliset, mutta yksimieliset havainnot yhteenlaskettuina.

Jos todetaan, ettei koiralla ole tappiopisteitä tuottavaa ominaisuutta tai virhe on niin vähäinen, ettei se edellytä tappiopisteiden antamista, merkitään arvostelusarakkeeseen nolla (0).

Jos palkintotuomari ei pysty arvostelemaan jotain ominaisuutta hän merkitsee arvostelusarakkeeseen viivan (-).

4.1. Haku 1–10
Yleisohje
Hakua arvosteltaessa arvioidaan koiran kyky löytää yöjäljet sekä yöjälkityön tehokkuus tai koiran kyky löytää ajettava jäljettömässä maastossa.

Nopeaa jäniksen jalkeille saantia on yleensä pidettävä tehokkaan haun merkkinä. Mikäli hakua ei kyetä seuraamaan, haku arvioidaan käytetyn ajan sekä ajon alkamispaikan etäisyyden perusteella.

Koiran laskemista suoraan yöjäljelle on vältettävä, jotta haku voidaan arvostella kaikilta osin ja koiralla on mahdollisuus saada hyvä hakunumero.

Haku arvioidaan kaksiosaisena: Jäljetön haku ja yöjälkityö, molemmat asteikolla 1–5. Arvostelunumero ei välttämättä ole osanumeroiden summa, vaan lopullinen hakunumero määräytyy apusarakkeisiin annettujen numeroiden ja lisätietojen perusteella palkintotuomarin harkinnan mukaan.

Haku ilman yöjälkeä 1–5
Jäljettömän maaston haku pyritään arvostelemaan aina. Arvioidaan koiran kyky löytää maastosta yöjäljet, tai ajettava jäljettömässä maastossa.

Hyvää: määrätietoisuus ja tarmokkuus, hyvä yhteistyö kuljettajan kanssa, nopea yöjäljen löytyminen, järkevyys, koira liikkuu sopivan laajasti ja itsenäisesti.
Huonoa: lähihakuisuus, ei hae itsenäisesti

Tehokkuus yöjäljellä 1–5
Arvostellaan yöjälkityöskentelyn tuloksellisuus ja tehokkuus

Hyvää: varma, järkevä yöjäljellä eteneminen, tehokas jäniksen löytyminen
Huonoa: hidas, puurtava tai hosuva työskentely, yöjäljeltä eksyminen

4.2. Haukku 1–10
Yleisohje
Haukkua arvosteltaessa arvioidaan haukun kuuluvuus ja haukun muut ominaisuudet vastaaviin apusarakkeisiin ja lisätietoihin ja arvioidaan haukkunumero niiden perusteella.

Kuuluvuus otetaan arvostelun perustaksi. Muista haukun ominaisuuksista annetut arvioinnit joko korottavat tai alentavat haukkunumeroa.

Hyvän haukkunumeron (5-6) edellytyksenä kuitenkin on, että haukun kuuluvuus on niin hyvä, että ajon kulkua pystyy haukun perusteella vaivatta seuraamaan.

Mikäli ajoa ei ole tai sitä ei kuulla, käytetään numeron sijasta viivaa.

Kuuluvuus 1–5
Kuuluvuus on haukun tärkein ominaisuus. Arvioinnissa on otettava huomioon etäisyys, jolta havaintoja tehdään sekä ulkoiset olosuhteet kuten maaston muoto ja sen peitteisyys, tuuli ja sen suunta sekä lumipeite.

Haukun muut ominaisuudet 1–5
Arvioidaan haukun kertovuus, intohimoisuus, tiheys, äänien määrä ja sukupuolileima.
Kertovuudella tarkoitetaan sitä, että koiran äänenannosta voidaan päätellä ajettavan ja koiran välinen etäisyys.

Intohimoisuus ilmentää ajotapahtuman kiihkeyttä, railakkuutta ja jännitystä. Intohimoinen haukku tekee ajosta nautittavaa kuunneltavaa.

Haukun tiheydellä tarkoitetaan sitä, kuinka vuolaasti koira antaa ääntä. Äänien määrää arvioitaessa määritellään, kuinka monta eri ääntä haukussa on.

Sukupuolileimalla tarkoitetaan sitä, että haukun perusteella voidaan äänen korkeudesta riippumatta päätellä, onko kyseessä uros vai narttu.

4.3. Ajotaito 1–10

Yleisohje

Hyvän metsästyskoiran ajotapa on sellainen, että ajettavasta saadaan usein näköhavaintoja. Sujuvuus, etenevyys, hyvä yhteys ajettavaan, olosuhteisiin sopiva ajonopeus ja katkojen vähäinen määrä pitkässäkin ajossa ovat merkkejä hyvästä ajotaidosta.

Koiran ajotaito on välttävä tai heikko, kun koiran hosuvasta ja olosuhteisiin ja sen taitoihin nähden liian nopeasta ajotavasta johtuen ajossa on katkoja ja hukkia, kun koira ajaa kävellen. on jatkuvasti paljon ajettavaa jäljessä tai kun se kadottaa jäniksen nopeasti sitä uudelleen löytämättä.

Ajotaitonumeroa annettaessa otetaan huomioon todellinen ajoaika, joka saadaan, kun ajattamisajasta vähennetään alle viiden (5) minuutin katkot ja hukat.

Mikäli ajettava käyttää teitä, hakeutuu esteisiin tai osoittautuu pieneksi, jatkuvasti piilottelevaksi jänikseksi, se otetaan huomioon ajotaitoa arvioitaessa. Jos ajotaito on erinomainen tai erittäin hyvä, koira kykenee ajamaan liikennöidyllä tiellä ja esteissä tai vaikeaakin ajettavaa.

4.4. Metsästysinto

Yleisohje

Itsenäinen ja tarmokas hakutyöskentely ja hukan selvittely ovat tärkeimpiä ominaisuuksia. Sitkeä ja peräänantamaton työskentely vaativissa olosuhteissa, rasituksesta ja väsymyksestä huolimatta kertovat koiran erinomaisesta metsästysinnosta.

Metsästysinnon arvioinnissa painotetaan koiran intoa hakea jäljettömässä maastossa tai pitkällä hukalla silloin, kun koira on pitkään jatkuneen haun tai ajon rasittama. Olosuhteiden erityinen rasittavuus otetaan huomioon.

Metsästysinnon normaalina vaatimuksena pidetään, että koira itsenäisesti etsii yöjäljet, selvittää hukat ja pystyy itsenäiseen ajotyöskentelyyn. Koiran määrätietoista ja rauhallista liikkumista tai sopivaa yhteydenpitoa kuljettajaansa ei saa sotkea heikkoon metsästysintoon. Koiran iällä tai kunnolla ei ole vaikutusta metsästysinnon arviointiin.

Metsästysinnossa mahdollisesti havaitut puutteet merkitään kummassakin erässä lisätietokohtiin 40 ja 41.

Koiran koko koepäivänä osoittama metsästysinto arvioidaan koetteluaikana tehtyjen havaintojen perusteella viimeisen erän arvostelukortin lisätietokohtaan 42.

Jos lisätietokohta 42 on arvioitu numerolla 5 ei lisätietokohdissa 40 ja 41 ole kummassakaan erässä merkintöjä.

Mikäli koira kieltäytyy kokonaan työskentelemästä, koira suljetaan palkintotuomarien yhteisellä päätöksellä. Arvostelukortin ja koirakohtaisen pöytäkirjan huomautus kohtaan merkitään 42 = suljettu.

Metsästysinto haun aikana

Arvioidaan metsästysinto niin jäljettömän haun kuin yöjälkityönkin aikana.

Arvioinnissa otetaan huomioon olosuhteiden rasittavuus, hakuun käytetty aika, yöjäljen pituus sekä koiran tarmokkuus, sitkeys ja itsenäisyys, mutta mikäli metsästysinnossa on pienintäkään huomautettavaa se alentaa numeroa.

Metsästysinto ajon aikana
Arvioidaan metsästysinto ajon ja hukkien selvittelyn aikana. Otetaan huomioon ajon ja hukkien pituus sekä olosuhteiden rasittavuus, mutta mikäli innossa on pienintäkään huomauttamista se alentaa numeroa.

4.5. Hakulöysyys 0–10

Yleisohje
Hakulöysyyttä koira osoittaa antaessaan ääntä yöjäljellä tai ilman yöjälkeä ennen kuin jänis on lähtenyt liikkeelle.

Haun aikana tapahtunut haukahtelu on aina hakulöysyyttä, ellei sitä muuksi todeta. Hakulöysyyttä arvosteltaessa otetaan huomioon äänenannon runsaus ja aika.

Hakulöysyydestä ei anneta tappiopisteitä, jos se on laadultaan erittäin lievää ja rajoittuu kymmeneen haukahdukseen.

Mikäli erän haku arvostellaan useamman erillisen hakusuorituksen perusteella, annetaan hakulöysyysnumero sen suorituksen mukaan, missä hakulöysyys tuottaa tappiopisteitä eniten.

Koira suljetaan kokeesta, jos se on niin löysä, etteivät palkintotuomarit voi saada selville, milloin se haukkuu tyhjää ja milloin ajaa jänistä.

Hakulöysyyden arvostelu
Hakulöysyydestä annetaan tappiopisteitä seuraavasti:

Lievä = antaa ääntä harvakseltaan ja pitkin tauoin (6 min/piste)
Häiritsevä = lyhyitä haukkusarjoja tai yksittäisiä haukahduksia (4 min/piste)
Harhaanjohtavaa = ajoa muistuttavia haukkusarjoja (2 min/piste)

Hakulöysyysminuutteja laskettaessa otetaan huomioon vain ne minuutit, joiden aikana virhe on tapahtunut.

4.6. Ajolöysyys 0–10
Yleisohje
Ajolöysyyttä koira osoittaa haukkuessaan jo ajetulle jäljelle, takajälkeen tai ilman jälkeä tai normaaleissa olosuhteissa yli 20 minuuttia vanhalle jäljelle, jota se ei pysty varmasti seuraamaan.

Koiralle ei anneta tappiopisteitä, jos se haukahtaa muutaman kerran juuri jäljet hukattuaan.

Koira ajaa takajälkeen, kun se etenee haukkuen liikkeellä olevan jäniksen ajamattomia jälkiä väärään suuntaan.

Ajolöysyyden toteaminen edellyttää näköhavaintoa.

Karkkojänis on liikkeelle karkottunut jänis, jonka jälki voi olla vanhentunutkin. Kun koira alkaa antaa ääntä karkkojänikselle, ajo on alkanut tai jatkuu.

Varmasti todetun karkkojäniksen jäljelle haukkuminen on ajoa, jos koira pystyy jänistä seuraamaan. Jos koira haukkuu karkkojäniksen jäljellä, jota se ei pysty seuraamaan, on kyseessä ajolöysyys.

Jos koira on niin löysä, etteivät palkintotuomarit voi saada selville, milloin koira ajaa jänistä ja milloin haukkuu tyhjää, se suljetaan kokeesta.

Ajolöysyyden arvostelu
Ajolöysyydestä annetaan tappiopisteitä seuraavasti:

Lievä: yksittäisiä haukahduksia hukan aikana (3 min/piste)
Häiritsevä: haukkusarjoja hukan aikana (2 min/piste)
Harhaanjohtava: kertaa jo ajettua jälkeä, ajaa takajälkeä tai haukkuu ilman jälkeä (1min/piste)

Ajolöysyysminuutteja laskettaessa otetaan huomioon vain ne minuutit, joiden aikana virhe on tapahtunut.

4.7. Arvostelu ilman ajoa
Mikäli erän aikana ajoa ei synny, arvostellaan vain haku ja hakulöysyys, muihin kohtiin merkitään viiva.

5 Lisätiedot
Yleisohje
Vain todettua arvostellaan. Numeroiden on oltava oikeassa suhteessa annettuihin ominaisuusnumeroihin. Kumpikin tuomari tekee arvioinnin erikseen seuraavaa pääsääntöä noudattaen, ellei jäljempänä ole toisin määritelty:

5 = erinomainen
4 = erittäin hyvä
3 = hyvä
2 = välttävä
1 = heikko

Palkintotuomari merkitsee lisätiedot rastilla tai täysillä numeroilla. Matkat merkitään 0,1 km tarkkuudella.

Olosuhteet
10. Vaativat olosuhteet
Merkitään silloin, kun olosuhteet ovat erityisen vaativat/rasittavat koiran metsästysinnolle.

11. Paljas maa
12. Lumikeli, upottavan lumikerroksen paksuus senttimetreinä
13. Kohtalainen tai kova tuuli
14. Kuiva keli
15. Kostea keli
16. Kohtalainen tai kova sade
17. Lämpötila, asteluku merkitään
18. Maasto
Arvioinnissa otetaan huomioon jäniskannan lisäksi ajoa vaikeuttavat maastokohdat esim. tiet, hakkuumurrokot, kynnökset, vesiesteet, avokalliot ja maapohjan rehevä kasvusto. Alueella toiminnassa olevat koneet ja laitteet saattavat myös haitata koiran työskentelyä.

19. Lumipeitteen laatu
5 = Kauttaaltaan pehmeä lumikerros

4 = Kantava lumikerros, päällä pehmeä lumi
3 = Kantava, kova lumikerros
2 = Kauttaaltaan karkea, upottava lumikerros
1 = Upottava lumikerros, päällä kuori

Haku

20. Laajuus
Arvioinnin tulee olla ainoastaan ominaisuutta kuvaava ottamatta kantaa siihen, mikä on hyvä tai huono
5 = erittäin laajahakuinen, ei pidä yhteyttä
4 = laajahakuinen
3 = keskinkertainen, normaali hakulaajuus
2 = hakee ryhmän läheltä
1 = ei hae itsenäisesti

21. Vainuamistapa
Ainoastaan ominaisuutta kuvaava ottamatta kantaa siihen, mikä on hyvä tai huono
5 = täysin ilmavainuinen
4 = enimmäkseen ilmavainuinen
3 = vaihteleva
2 = enimmäkseen jälkitarkka
1 = täysin jälkitarkka

22. Hakulöysyyden laatu
5 = erittäin lievä
4 = lievä
3 = häiritsevä
2 = harhaanjohtava
1 = niin runsas, ettei voi tietää ajaako koira vai haukkuuko tyhjää

23. Hakukuvio
5 = erinomainen, peittävä, rengastava
4 = erittäin hyvä, edellisen kaltainen, mutta ei niin peittävä
3 = hyvä
2 = välttävä, huonosti peittävä
1 = heikko, ei tarkoituksenmukainen

24. Suurin etäisyys
Suurin hakulenkin laajuus.

25. Yöjälki löytyi
Lyhin etäisyys irtilaskupaikasta paikkaan, mistä yöjälki löytyi.

26. Eteneminen yöjäljellä
Pääsäännön mukaisesti.

27. Aika yöjäljellä
Yöjälkityöskentelyn aika minuutteina.

Haukku

30. Kuuluvuus

5 = erinomainen
4 = erittäin hyvä
3 = hyvä
2 = välttävä
1 = heikko

31. Kertovuus
5 = erinomainen
4 = erittäin hyvä
3 = hyvä
2 = välttävä
1 = heikko

32. Intohimoisuus
5 = erinomainen
4 = erittäin hyvä
3 = hyvä
2 = välttävä
1 = heikko

33. Tiheys
5 = erinomainen
4 = erittäin hyvä
3 = hyvä
2 = välttävä
1 = heikko

34. Äänien määrä
5 = täysin moniääninen
4 = enimmäkseen moniääninen
3 = kaksiääninen
2 = enimmäkseen yksiääninen
1 = yksiääninen

35. Sukupuolileima
5 = täysin selvä
4 = selvä
3 = epäselvä
2 = virheellinen
1 = täysin virheellinen

36. Beaglen haukku
Lisätietonumero on vain ominaisuutta kuvaava ottamatta kantaa siihen, mikä on hyvä ja mikä huono
5 = ei käytössä
4 = haukkuva
3 = enimmäkseen haukkuva, osaksi ulvova
2 = enimmäkseen ulvova, osaksi haukkuva
1 = ulvova

37. Todettu kuuluvuus

Merkitään suurin etäisyys, mistä haukkua on arvosteltu.

Metsästysinto

40. Metsästysinto haun aikana
5 = jäljettömässä haussa vähäistä huomautettavaa
4 = yöjälkityössä vähäistä puutetta
3 = jäljettömässä haussa selvää haluttomuutta
2 = ei hae itsenäisesti jäljettömässä maastossa
1 = jättää yöjäljen ja on haluton työskentelemään

41. Metsästysinto ajon aikana
5 = vähäistä huomautettavaa pitkään jatkuneella hukalla
4 = vähäistä puutetta hukalla
3 = selvää haluttomuutta hukkatyöskentelyn aikana
2 = jättää hukkatyöskentelyn ja on haluton työskentelemään
1 = jättää ajojäljen ja on haluton työskentelemään

42. Metsästysinto koetteluaikana
5 = koiralla moitteeton metsästysinto koko koetteluajan
4 = koiran innossa lievää huomautettavaa haku- tai ajotyöskentelyn aikana rasittavissa olosuhteissa
3 = koiran innossa lievää huomautettavaa haku- tai ajotyöskentelyn aikana normaaleissa olosuhteissa
2 = koiran innossa huomautettavaa niin, että se haittaa koesuoritusta
1 = koiran into selvästi puutteellinen niin, että koesuoritus ei onnistu. Koira suljetaan.

Ajo

50. Sujuvuus
Ajon sujuvuus ja etenevyys ottamatta kantaa ajon pituuteen.
5 = sujuvuudeltaan ja etenevyydeltään erinomainen, lähes katkoton ajo, hyvä yhteys ajettavaan
4 = sujuvuudeltaan ja etenevyydeltään erittäin hyvä ajo, muutamia katkoja, hyvä yhteys ajettavaan
3 = sujuvuudeltaan hyvä ajo, hyvä yhteys ajettavaan
2 = sujuvuudeltaan välttävä, katkonainen tai etenevyydeltään huono ajo, huono yhteys ajettavaan
1 = ajon sujuvuus huonoa tai koira ajaa kävellen, yhteys ajettavaan huono

51. Nopeus
Ominaisuutta kuvaava
5 = vaihteleva, sovittaa vauhdin tilanteen mukaan
4 = nopea
3 = keskinkertainen
2 = hidas
1 = erittäin hidas (kävelee)

52. Tie- ja estetyöskentely
5 = ajaa katkotta esteissä tai liikennöidyllä tiellä
4 = lyhyitä katkoja esteissä ja liikennöidyllä tiellä
3 = selvittää nopeasti hukat, pystyy ajamaan metsäautotiellä
2 = selvittää hukat, pystyy ajamaan metsäautotiellä, jos on hyvässä tuntumassa ajettavaan
1 = ajo päättyy esteeseen tai vähäiseenkin tiehen

53. Vainuamistapa
Ominaisuutta kuvaava

5 = täysin ilmavainuinen
4 = enimmäkseen ilmavainuinen
3 = vaihteleva
2 = enimmäkseen jälkitarkka
1 = täysin jälkitarkka

54. Havainnot herkkyydestä
Merkitään minuutteina suurin havaittu etäisyys ajettavaan haukkuen tapahtuneessa ajossa.

55. Ajolöysyyden laatu
5 = Lievä, yksittäisiä haukahduksia hukalla
4 = Häiritsevä, haukkusarjoja hukan aikana
3 = Harhaanjohtava, kertaa ajettua jälkeä
2 = Harhaanjohtava, ajaa takajälkeä
1 = Harhaanjohtava, haukkuu ilman jälkeä

56. Ajettava nähty
Merkitään näköhavaintojen lukumäärä. Ryhmätuomari merkitsee arvostelukorttiinsa myös koeryhmän erilliset yhteenlasketut havainnot.

57. Tie ja esteajoa
Merkitään ajoerän aikana tapahtuneiden esteajojen matkat yhteensä.

58. Todellinen ajoaika
Merkitään todellinen ajoaika.

59. Hukkatyöskentely
5 = Erinomainen. Oikaisee paluuperät tai rengastaa nopeasti, säännöllisesti ja sopivan laajasti
4 = Erittäin hyvä. Kuten edellä, mutta ei niin tehokas
3 = Hyvä. Ajaa paluuperään, palaa jälkeä ja ajo jatkuu
2 = Välttävä. Liian laaja tai rengastaa huonosti
1 = Heikko. Ei osaa rengastaa, ajautuu pois hukkapaikalta tai kulkee edestakaisin ajettua jälkeä.

Muut ominaisuudet
60. Muiden eläinten ja sorkkaeläimen ajo
Arvostelukorttiin ja koirakohtaiseen pöytäkirjaan huomautuskohtaan merkitään mistä eläimestä on kysymys.
5 = ei kiinnostu lainkaan
4 = karkottaa ja seuraa jonkin matkaa, tulee itse pois
3 = ajaa, tulee kutsumalla pois
2 = ajaa eikä saada kutsumalla pois
1 = ottaa ajon kylmenneeltä jäljeltä, ajaa kiinteästi eikä tule kutsumalla pois

61. Hallittavuus
5 = tulee kutsumalla ajosta näkymättömistä
4 = tulee kutsumalla hukalta tai yöjäljeltä näkymättömistä
3 = tulee kutsumalla ollessaan koiranohjaajan lähietäisyydellä
2 = ei tule kutsumalla
1 = ei antaudu kiinni

62. Matka ajoerässä
Merkitään koiran kulkema matka ajoerän aikana.

Havainnot suurpedoista ja petolinnuista merkitään arvostelukorttiin ja koirakohtaiseen pöytäkirjaan huomautuskohtaan, mikäli niistä on haittaa koesuoritukselle.

6. Muutokset ohjeeseen

Muutokset tähän ohjeeseen hyväksyy Kennelliitto Suomen Ajokoirajärjestön ja Suomen Beaglejärjestön esityksestä.

AJOKOKEIDEN YLITUOMARIN OHJEET JA VELVOLLISUUDET
Voimassa 01.08.2011 alkaen

Toimintaohjeen soveltamisala, tarkoitus ja ylläpito
Tätä ohjetta sovelletaan ajokokeiden sääntöjen kohdassa 3 ja 5 tarkoitetuissa kokeissa. Tässä ohjeessa kuvataan menettelytavat Kennelliiton vahvistamissa ajokoe- ja yleisissä säännöissä sekä ohjeissa ylituomarille asetettujen keskeisimpien tehtävien, vastuiden ja valtuuksien soveltamiseksi. Tämän ohjeen ylläpidosta vastaa SAJ-FSK. Ohjeen tarkastuksesta, hyväksymisestä ja jakelusta vastaavat SAJ-FSK ja SBJ-FBK yhdessä.
Yleistä

1. Ajokokeen ylituomarin on oltava Kennelliiton ja joko SAJ-FSK:n tai SBJ-FBK:n jäsen, jonka Kennelliitto on valtuuttanut ajokokeiden ylituomariksi.
2. Pitääkseen arvosteluoikeutensa voimassa tulee ylituomarin osallistua ylituomarien jatkokoulutustilaisuuteen vähintään joka toinen kerta.
3. Ylituomarin tehtävä on valvoa, että kokeessa tarkoin noudatetaan Kennelliiton ajokokeiden sääntöjä ja huolehtia, että arvostelu suoritetaan mahdollisimman yhdenmukaisesti ja oikein. Ylituomarin tulee myös huolehtia kaikkien kokeeseen osallistuvien oikeusturvan toteutumisesta.

Toimenpiteet ennen koetta

1. Ylituomarin on varmistauduttava siitä, että koirat on ilmoitettu kokeeseen sääntöjen mukaisena ilmoittautumisaikana.

2. Ylituomarin on valmistauduttava pitämään kokeen aluksi ylituomarin puhuttelu. Puhuttelun kesto on enintään 20 minuuttia. Puhuttelussa on huomioitava koulutukselliset näkökohdat.

3. Ylituomarin on tarkastettava yhdessä koetoimitsijan kanssa ennen kokeen alkua tuomarien pätevyydet, koirien rokotustodistukset ja tunnistusmerkinnät.

4. Ylituomari voi perustellusta syystä hyväksyä maastoon koeryhmään kuulumattomia henkilöitä (esim. koiranomistaja, tulkki, perheenjäsen tms.)

5. Ylituomari vahvistaa palkintotuomarien sijoittelun koemaastoihin ja nimeää ryhmien johtajat.

6. Mikäli koe joudutaan siirtämään, ylituomarin on päätettävä yhdessä koetoimikunnan kanssa uusi kokeenpitoaika, joka on ilmoitettava kilpailijoille ja kokeen myöntäjälle. Koekauden kokeessa ylituomari hyväksyy koiran kokeilupäivän siirron.

Toimenpiteet kokeen aikana

1. Ylituomarin on valvottava, että arvonta suoritetaan ehdottoman puolueettomasti ja lopuksi varmistettava arvonnan tulos mahdollisten jääviyskysymysten osalta.

2. Ylituomari älköön toimiko sihteerinä tai palkintotuomarina muissa kuin pakottavissa tapauksissa ellei kyseessä ole koekauden kestävä ajokoe.

3. Ylituomarin on määrättävä koirien irtilaskuaika.

4. Ylituomarin on seurattava maastoissa koirien suorituksia ja arvostelua pyrkien yhteyteen mahdollisimman monen palkintotuomariryhmän kanssa.

5. Ylituomari ottaa vastaan palkintotuomarien koeselostukset, tarkistaa arvostelukortit ja vahvistaa tapahtuneen arvostelun ja palkintosijan. Koiranohjaajalla on oikeus olla tällöin läsnä.

6. Ylituomari tulee muuttaa palkintotuomarien arvostelua siinä tapauksessa, että hän itse koiran toimintaa seurattuaan tai palkintotuomarien selostukset kuultuaan on vakuuttunut siitä, että arvostelu ei ole oikeassa suhteessa koiran suoritukseen.

7. Ylituomarin tulee tarkastaa, että sihteeri tekee koirakohtaisiin pöytäkirjoihin kaikki merkinnät ja laskelmat oikein. Kaikki koe-erät on ehdottomasti kaavakkeisiin merkittävä.

8. Ennen tulosten julkistamista ylituomari tarkistaa tulokset.

9. Ylituomari päättää kokeen pitämällä loppupuheenvuoron, jossa kertoo havainnostaan kokeen kulusta ja kokeen aikana tekemistään havainnoista ja julkistaa tulokset.

10. Ylituomari ottaa vastaan kokeiden aikana mahdollisesti tehtävät valitusilmoitukset, perehtyy niihin mahdollisimman tarkoin ja pyrkii osapuolia kuultuaan heti kaikkia tyydyttävään ratkaisuun. Ellei hän tässä onnistu ja kirjallinen valitus tehdään sääntöjen määräämällä tavalla, pitää ylituomarin antaa lausuntonsa kokeet järjestäneelle yhdistykselle kymmenen (10) päivän kuluessa.

KOIRANOHJAAJAN TOIMINTAOHJE
Voimassa 1.3.2024

1. Ajokokeissa koiraa koetellaan koiranohjaajan vastuulla.

2. Koiranohjaajana metsästyskokeessa voi toimia henkilö, joka omaa tarpeeksi hyvän fyysisen kunnon.

3. Koiranohjaaja on kokeen aikana koiran virallinen edustaja riippumatta koiran omistussuhteista. Koiralla tulee olla sama ohjaaja koko koepäivän ajan.

4. Koiran ilmoittaminen kokeeseen on tehtävä sääntöjen edellyttämällä tavalla.

5. Nimeä ilmoittautumisen yhteydessä palkintotuomarit, mikäli koeilmoituksessa näin on edellytetty.

6. Koekauden kokeessa nimeämäsi tuomarit suorittavat koirasi arvostelun, joten huomioi jääviyssäännön rajoitukset. Toisella tuomareista on oltava ryhmätuomarin pätevyys.

7. Koekauden kokeessa sinulla on oikeus päättää koirasi kokeilupäivä ja koemaasto.

8. Kokeen järjestäjät ilmoittavat koiranomistajalle, onko hänen koiransa voitu hyväksyä ko. kokeeseen ja myönteisessä tapauksessa kokoontumispaikan ja -ajan, samoin majoittumis- ja ruokailumahdollisuudet.

9. Saavu ajoissa koepaikalle, vähintään ½ tuntia ennen ylituomarin puhuttelua.

10. Esitä koetoimikunnalle koiran rekisterikirja, rokotustodistukset ja mahdollisesti muut tarvittavat asiakirjat.

11. Seuraa tarkoin ylituomarin puhuttelua, koska tässä tilaisuudessa saadaan toimintaohjeet kokeen ajaksi.

12. Koiranohjaajan tulee tarkoin noudattaa niitä ohjeita, joita ylituomarin puhuttelussa on annettu sekä koesuorituksen aikana palkintotuomarien antamia ohjeita.

13. Ylituomari voi perustellusta syystä hyväksyä koeryhmääsi ulkopuolisia henkilöitä seuraamaan koiran koettelua, mikäli niin haluat.

14. Esitä palkintotuomareille toivomuksesi irtilaskupaikasta ja kulkusuunnasta. Muista, että mikäli koira lasketaan hakemaan suoraan yöjäljelle, se ei voi saada hyvää hakunumeroa.

15. Anna palkintotuomarien suorittaa arvostelu häiritsemättä sitä liiallisilla toivomuksillasi.

16. Älä turhaan selvittele koirasi aikaisempia ansioita ja koemenestystä.

17. Palkintotuomarit esittävät sinulle arvostelukorttinsa koe-erän jälkeen. Ilmoita mielipiteesi koirasi saamasta arvostelusta.

18. Muista, että saat kytkeä koirasi vain palkintotuomarin luvalla, luopuessasi kokeesta tai koiran joutuessa erityiseen vaaratilanteeseen.

19. Mikäli luovut kokeesta, palkintotuomarit arvostelevat koiran kaikki ominaisuudet luopumisilmoitukseesi saakka. Luopumisilmoituksen tekemisestä teet päätöksen yksin sinä.

20. Kuljeta palkintotuomariryhmä kohtuullisen ajan kuluessa keskuspaikalle koiran koettelun päätyttyä, vaikka koiraa ei saataisikaan kytketyksi.

21. Sinulla on oikeus olla läsnä, kun palkintotuomariryhmä luovuttaa arvostelukortit ylituomarille.

22. Kun olet saanut kappaleesi koirakohtaisesta pöytäkirjasta, tarkista se huolellisesti. Jos havaitset siinä virheitä, ota yhteys ylituomariin ennen tulosten julkistamista.

23. Ylituomarin hyväksymästä sääntöjen mukaisesta loppuarvostelusta ei voi valittaa. Muista syistä syntyneet erimielisyydet on viipymättä ilmoitettava ylituomarille, kuitenkin viimeistään tunnin kuluessa tulosten julkaisemisesta. Tämän jälkeen tehtyä valitusta ei käsitellä.

24. Osallistu kokeen päätöstilaisuuteen.

25. Käyttäydy kokeessa esimerkillisesti tuomariryhmää, opasta, toisia koiranomistajia ja kaikkia muitakin läsnäolijoita kohtaan, niin kuin toivoisit heidän käyttäytyvän sinua kohtaan.

SÄÄNTÖJEN LIITTEET:

Liite 1 Beaglein rotukohtainen erityisohje
Beaglein liikkumisnopeutta ja hakualueen laajuutta arvioitaessa on huomioitava, että se on pieni ajokoira. Rodun ajuetaustasta johtuen on joillakin yksilöillä yhteydenpitotarve isäntään yksinajaviksi jalostettuja rotuja suurempi. Tämä ei saa vaikuttaa arvosteluun alentavasti, jos sen työskentely muutoin on metsästysinnoltaan moitteetonta.

Arvosteltavan beaglen haukun ollessa pääosin ulvovaa (lisätiedon 36 ollessa 1 tai 2) tulee arvostelussa painottaa haukun kuuluvuutta. Äänenannon laatu ei saa vaikuttaa haukkunumeroon. Ulvova ja haukkuva sekä niiden välimuodot ovat kaikki samanarvoisia, kuuluvuus on tärkeintä. Palkintosijat, kuten sääntöjen kohta 15.4.

Liite 2 Koekauden kestävän ajokokeen järjestämisohje
Hyväksytty Kennelliitossa 21.2.2023, voimassa 1.8.2023 alkaen

1. Koe kestää koko koekauden 20.8.–28. 2. (29.2.)
2. Koekauden kestävässä kokeessa on käytettävä paikanninta. Ylituomarin sekä palkintotuomareiden on voitava käyttää paikanninta koko kokeen ajan varmistaakseen arvostelun kaikissa kohdissa.
3. Kokeen järjestäjänä toimii kennelpiiri. Kennelpiiri voi siirtää kokeen käytännön järjestelyt esimerkiksi piirinsä alueella toimivalle yhdistykselle.
4. Kennelpiiri nimeää koekaudelle kokeen vastaanottavat ylituomarit.
5. Kokeeseen ilmoittaudutaan kennelpiirin nimeämälle ylituomarille järjestäjän määräämällä tavalla, kuitenkin viimeistään koepäivää edeltävänä päivänä.
6. Ilmoittautuminen tehdään sen kennelpiirin nimeämälle ylituomarille, minkä alueella arvostelualoitetaan.
7. Ylituomari tarkastaa koiran osallistumisoikeuden ja palkintotuomariryhmän arvostelukelpoisuuden sekä määrää irtilaskuajan. Tarvittaessa ylituomari ohjeistaa palkintotuomariryhmän.
8. Koemaaston tulee sijaita sellaisella etäisyydellä ylituomarista, että hänellä on mahdollisuus valvoa koetta. (korkeintaan noin 100 km maanteitse)
9. Koepäivän päätyttyä ryhmätuomari antaa puhelimitse ylituomarille selvityksen kokeen kulusta.
10. Kokeen purkutilaisuus pyritään pitämään välittömästi, kuitenkin viimeistään viikon kuluessa suorituksesta. Ylituomari tarkastaa koiran rokotukset ja tunnistusmerkinnän. Tulos on voimassa, kun ylituomari on vahvistanut sen.
11. Jokainen koesuoritus on erillinen koe, josta täytetään koirakohtainen pöytäkirja ja koepöytäkirja. Koirakohtaisen pöytäkirjan kohtaan sijoitus, merkitään - / KK.
12. Koejärjestäjän tulee huolehtia siitä, että koetulokset julkaistaan.

Tällä järjestämisohjeella täsmennetään ajokokeen sääntöjen 9.1 kohta Koekauden kestävä koe.

Liite 3
PAIKANNUSLAITTEEN KÄYTTÖ ARVOSTELUN APUVÄLINEENÄ AJOKOKEESSA/KETUNAJOKOKEESSA
Hyväksytty SAJssä 21.3.2015.

Yleistä:
Tuomariryhmän on ensisijaisesti pystyttävä seuraamaan koiran työskentelyä niin tuntumassa, ettei apuvälineitä tarvita arvostelussa. Paikannuslaite auttaa tuomariryhmää pääsemään koiran tuntumaan.

Paikannuslaitteen käyttö arvostelun tukena vaatii sen, että vähintään toinen tuomareista tuntee laitteen käytön. Tuomarin on itse todettava tapahtumat laitteesta.

Ennen irtilaskua koiranohjaaja päättää, käytetäänkö paikannuslaitetta arvostelun apuvälineenä. Mikäli paikannuslaitetta käytetään apuvälineenä, se tapahtuu tuomareiden päätöksen mukaisesti. Merkintä paikannuslaitteen käytöstä arvostelukorttiin.

Paikannuslaitetta käytetään arvostelun apuvälineenä koiran haun ja haukun arvostelussa, sekä ajon seuraamiseen erityistapauksissa.

Haun seuraamisessa voidaan todeta haun laajuus ja milloin koira löytää yöjäljen.

Haukun arvostelun tukena voidaan todeta haukun kuuluvuus. On kuitenkin huomioitava tuulen suunta, maaston muoto, metsän tiheys ja laatu, sekä onko puissa lunta.

Tapahtumat ovat kuitenkin kaikissa tapauksissa todennettava maastossa ilman apulaitteita.

Ajon seuraaminen paikannuslaitteesta:
Tuomariryhmän on todettava ennen koiran irtilaskua, että puhelimesta soitettava numero toimii koekoiran pantaan.

Tuomariryhmän on kaikin tavoin pyrittävä asettumaan maastoon niin, että kuulevat koiran ajon koko koe-erien ajan, sekä pystyvät seuraamaan koiran työskentelyä.

Mikäli olosuhteista tai muista seikoista johtuen koiran ajo etenee kuulumattomiin, voidaan koiran paikannuslaitteeseen soittaa. Tuomari kuuntelee ajon puhelimesta ja tekee merkinnät maastokorttiin. Tuomariryhmä merkitsee tarkasti maastokorttiin minkä kohdan ajosta ovat kuunnelleet puhelimella.

Ajoksi ei hyväksytä haukunilmaisimen eikä haukkulaskurin ilmaisemaa haukkutietoa.

Mikäli koiran ajoa ei koe-erän aikana kuulla muuten kuin paikannuslaitteeseen soittamalla, ei sitä hyväksytä ajoksi. Kulunut aika luetaan hakuaikaan.

MUUT LIITTEET

Ajokokeen arvostelukortin täyttöohje

1. Käytä kortin täyttämiseen lyijykynää. Tee merkinnät selvästi ja täsmällisesti. Muista, että hyvin ja huolella täytetty kortti antaa selkeän käsityksen koe-erän tapahtumista. Mikäli haluat muuttaa tekemiäsi merkintöjä, älä hankaa, viivaa entinen merkintäsi yli ja tee viereen uusi merkintä.

2. Merkitse ennen erän alkua korttiin koepäivää, maastoa, koiraa, koiranohjaajaa sekä erää koskevat tiedot.

3. Tee lisätietojen olosuhdemerkinnät erän päättymisen jälkeen. Arvioidaan olosuhteet erän aikana keskimäärin.

4. Merkitse hakutaulukon vasempaan reunaan irtilaskuajan mukaiset täydet tunnit.

5. Mikäli kyseessä on toinen erä merkitse kortin yläreunaan ensimmäisessä erässä käyttämättä jäänyt hakuaika.

6. Merkitse hakutaulukkoon koiran irtilaskuaika, havainnot koirasta, mahdollinen yöjäljen löytyminen, havainnot muista eläimistä sekä mahdolliset häiriötekijät. Käytä tarvittaessa huomautussarakkeita.

7. Mahdollisen koiran kytkemisen jälkeinen uusi haku sekä kohtuuttoman häiriön jälkeinen haku merkitään kellonajan mukaisesti myös hakutaulukkoon. Käytä aina uutta arvostelukorttia kohtuuttoman häiriön jälkeen.

8. Hakuajan pituuden määrittelyn helpottamiseksi voit käyttää laskutoimituksiin hakutaulukon oikeassa reunassa olevia rivien mukaisia apuviivoja. Käytetty hakuaika, sekä käyttämättä jäänyt hakuaika merkitään omiin sarakkeisiinsa.

9. Mikäli totesit koirassa olevan haku- tai ajolöysyyttä, merkitse ao. sarakkeeseen todettu aika minuutteina. Muussa tapauksessa merkitse sarakkeeseen nolla.

10. Merkitse ajon alkamisaika selvästi haku- ja ajotaulukkoon, jonka jälkeen voit laskea siihen asti käytetyn hakuajan. Tee ajotaulukon vasempaan reunaan tuntimerkinnät hakutaulukkoa vastaavasti.

11. Vedä ajoa osoittava viiva täysiä minuutteja osoittavien pystyviivojen päälle aloittaen ja lopettaen viiva ehdottomasti oikean minuutin kohdalle. Tee merkinnöistä mahdollisimman hyvin ajon kulkua kuvaava. Merkitse kaikki ajoa koskevat havainnot ajotaulukkoon. Käytä tarvittaessa huomautussarakkeita. Laske ajoajat rivikohtaisesti, jonka jälkeen rivit lasketaan yhteen

12. Tee tarvittaessa ominaisuuspistetaulukon apusarakkeisiin väliarvosteluja, joita voit käyttää määrittäessäsi lopullisia ominaisuuspisteitä.

13. Arvioi ja merkitse ominaisuuspisteet koko koe-erän huomioiden. Ryhmätuomarin kortti on niin sanottu yhteenvetokortti, joten vain siihen lasketaan ominaisuuspisteistä keskiarvot ja palkintotuomarin kortista siirretty ajoaika (jota ryhmätuomari ei ole kuullut). Tämä ajoaika merkitään ryhmätuomarin korttiin sahaviivalla. Siirretty ajoaika lasketaan oikealla olevaan sarakkeeseen.

14. Merkitse lisätiedot käyttäen numeroita asteikolla 5–1, lukuun ottamatta olosuhteista annettavia lisätietoja, jotka rastitetaan. Neuvottele lisätietomerkinnöistä palkintotuomaritoverisi kanssa ennen niiden merkitsemistä. Merkitse vain ne lisätiedot, jotka olet voinut varmasti määritellä. Mikäli toimit ryhmätuomarina, merkitse rasti ao. ruutuun.

15. Lopuksi tarkista tekemäsi merkinnät ja muista allekirjoitus.